

Baltijas Semināris.

Upsteljams:

Medalzijas mahjik, Selgawä, Katolu-eeld № 2.
Nihgä: Schilling'a, Kapteina un Luharva grahmatus-
babis un peo lopmana Perchendorff, pilg. Kallu-eeld
№ 13. Sitas pilsehtas: wisas grahmatus-babis.
Uf laukeem: pee pagasta = waldehm, mahzitajem,
skolotajeem, ec.

Mafà

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub. par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 60 t.
 Bes Peelikuma: par gadu 2 rub. par $\frac{1}{3}$ gadu 1 r. 10 t.
 Par pesehtishchani ar pastu us latru etsemplari, ween' alga waj ar jeb bes Peeli'uma, jamalsá 60 sap. par g. un 35 sap. par $\frac{1}{2}$ g. Sludinjamus peenem wijsas apstreljamis weetás pret 8 sap. par shku rindian.

Nº 36. Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedelas isnahk Peelikums ar staahsteem un derigu laika-kawelli;
maksä 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

1878.

Saimneezibas nodaka.

Semes fahrtiga ruhgschana un „pahrruhgschana.“

If peedsihwojumeem satram semklopim buhs pasihstams, ta semes ruhgshana preelsch lauku pahrlaboschanas ir no loti leela swara. Bet turpreti jo masak pasihstama leekahs buht semes „pahrruhgschana,” tas loti mas kluhst eewehrota, faut jo ta semei war loti skahdiga buht.

Kad seme meerigi gut un gaisam eespehjams pilnigi peetist, tad eesahkabs, ta fauktä ruhgščana. Jo bagataku nu ir semes kamara ar melno (humus) semi, jo irdenaka un skaidraka ir wirskahrta un preefsch tam jo silts gaijs un waijadfigs mitrums atgadahs, — jo ari ruhgščana tad ahtraki eesahkabs. Täpat ruhgščana eestahsees jo wehlaki, ja pee semes buhs mas melnäs semes, kad kamara ir mahlaina un wirskahrta zeeta un funkukaina un ari ja faufsaks un aufstaks laiks atgadahs. Kä redsams, ruhgščanas ahtrums un lehnumis atlez weenfahrt no pašhas semes darboschanahs un saweenoschanahs un otrfahrt no klimata un gaiſa. Jo ne-iiſdewigaki nu ir gaiſa darboschanahs un semes saweenoschanana ar humus, mahlu, kalki un fmiltki, jo ari ruhgščana wehlak eestahjabs. Semkopis zaur ruhpigu apstrahdaschanu semei gan eespehj pee ruhgščanas polihöset, bet ne wiſ to laträ brihda pehj gribas un patifščanas israudiset. Ruhgščana war notiſt mas nedeläs, bet daudſreib preefsch tam ir mehnesci waijadfigi.

Za lauks ilgaki meerā stahw un seme ruhgščanas laikā ilgakai
tahdā buhščanā paleek, tad atrod, ka seme ir pa dalai pahrlabota, bet
ari pa dalai dasjhi flktumi eeradujschees. Zeesas ne mas nereh-
kinot, wispirms warehs pahrlezzinatees, ka pehz nedelahm waj mehne-
ſcheem dasjhas zitas dſilhafnainas nesahles ir eeraduſchahs p. p. mahlu-
ſemē: uſchnas un tinekki (Winde). Bet wehl jo ſkahdigaki, nē kā ſchilhs
nesahles ir leels bars dasjhadi kustonu (drahtes tahrpi, ſemes tahrpi,
ſemes bluſas 2c), kas nekuſtinatā ſemē netrauzeti attihſtahs un jo leelā
wairumā eweefchahs. Un jo leelakā mehrā ruhgščana peenemahs un
uſtura weetu zaur to ſcheem dasjhadeem kustoneeni jo patikamū padara, jo
ari leelakā mehrā un ifdewigaki wini pawairojahs. Beidsot eeronahs
wehl treſchā augeem ſkahdigā buhſčana; ja pehz ruhgščanas ſeme pa-
leek pa daudž ilgu laiku nekuſtinata, tad wiſi labumi, kas zaur ruhg-
ſchanu panahkti, — pahrywehrſchahs uderigā buhſčanā. Pareiſi if-
ruhguse ſeme, ir lehna, patihkama un tomehr faturiga; ne pa daudſ
mitra, ne ari pa ſauſu, kur prett pehz ifruhgſčanas ta paleek nefs-
turiga, zeeta; pasaudē waijadſigu mitrumu, paleek ſauſa un pee ezechanas
pa daudž ſafmalzjinajahs. Rahdz flaw. ſenkopis ſaka: „ja ruhgſchanu
riktigā laikā ne-ſileetā un ſemi atſtahj pahraf par wai-
jadſigu laiku meerā, tad ta kluhſt zaur leetū fazeeteta waj
zaur ſauſaku waj aufſtakū laiku atkal kopā ſawilkta.“

Uj schahdu wihsj, ta fauktâ „wezâ semê“ ihpaschi, tad ta pahruhguse, teek sehklai trihsfahrtigi skahdet: weenfahrt zaur nesahleht, otfahrt zaur kustoneem un treschfahrtia zaur pa dauds leelu irde-numu un smalkumu. Kad nu pîrmais skiftums jau pagehr pilnigu usmanibû, tad wehl jo leelaku wehribu waijadsehs greest us kustoneemi un us nepareisu semes sagatawoschanu. Isgaki nefustinatâ semê, kur kustoni eeraduschees, — eesheeteem rapschu augeem semes bluas leelôs bardôs noehd lapas un semes tâhpuri tos noehd pa wiham; kweescheem,

meesheem un ausahm drahytes tahryi ir loti skahdigi, kas ari kartupelus nomaita, teemi dihglus noehsdami. Ne masak skahdiga, la schee ruhguma pavadoni, ir ta buhschana, ko ar „pahruhgumu“ apsilme, preefch salmu augu eesaknofchanahs un tahlak attihstischanahs; ihpaschi kweescheem, meescheem un ausahm. Ka leekahs, ruidseem schi buhschana ir jo masak skahdiga. No pa dauds leela irdenuma no semes smalkuma, augu faknes loti sekli semet stahn un sieebri newar pilnigu stingrumu un resnumu hasneegt. Ka saprotams, augi til sekli semet un bes waijadfiga fatura war drihs fakrist; daudsfreij tee pat til sekli eesaknojuschees, ka ar isskapti pee noplauhchanas tos ar wisu fakni israuj.

Pee kweescheem, meescheem un ausahn schahds sekums nè reti atrodams un mehslí pee tam newar it nè kà libdset, jo femei truhst waijadsiga stingrumia, kà to minetee augi pagehr.

Lai pahruhguſchu ſemi waretu atkal pahrlabot, tad ar arjhānu ne buhs tik taupigam buht, zaur fo ari neſahles un ſemē eeweefuſchōſ kufotonus ifnihižinahs. Alafch buhs ſoti derigi, ka ſemi, ja ta iſeruhguſe un ſehſchanas wehl ne-eesahkahs, pehz katras iſeruhgſchanas no jauna uſar. Uſarſchami war, — weenalga waj dſili waj ſekli — juniija jeb julija mehnēſi iſdarit. Pahruhguſchu ſemi derehrs preefſch ſehſchanas puſlibds dſili uſart. Rinku-bluku (Ringelwalze) iſleetaſchana preefſch ſen. ſaſveſchanas tad ir waijadſiga, tad ſehjaſ ſeme pa daudſ irdena waj ari tad lauks beeschi un neriftigā laikā apſirahdats, waj ari tad ruhgschanas pa daudſ ilgu wilzinato. Rinku-blukis dod ſemei ne ween waijadſigu ſtingrumu, bet iſposta ari ſemē ejoſchus kufotonus; pat pelehm ſchi bluka ſvebia ir nevatiſkama.

Kā ihsta ruhgħanha jo aktar kien panahkama un kā no sej̄es pahr-ruhgħanas lai issargajahs, naaw eespehjams nosazit. Scheit tikai peed-żiż-żewġ jidher war li qed set, kā no skahdes — til lab uż-żeem kā otru puji — waretu issargee. Ne ween żidha fuñā zil-welu fad-żiż-żewġ, bet ari laukku apstrahda jidher uż-wiċċi ja-eeweħro tiegħi waħrdi: „pa daudz“ un „pa ma“. — K. —

Kā zūkfas issaraajantas, lai satwus siivenus ne-ehd.

Lai zuhfas no siwemu ehſchanas, — fas daudſreis noteef, —
moretu iſſaraat tad agau zuhfu qudſetiaieem derobs ſihee ſihibdeſkt:

1) Pehz tam' kād siweni pedsimst, wineem tuhlin siuhra sobi ja-israui. Siweni pedsimst ar peena: (siuhra- un ferameem-) sobeem un schee ir warbuht tilk tuhlu weens pee otra, ka zuhlas pupa-galam sobu starpa nau waijadisigas ruhmes, zaaur ko siweni sihdot mahtei dara jahres un to us foßhanu fajting.

2) Prafs, warbuht ari nedroschs lihdsellis ir tas, lad siwenus, tapat ari zuhkas degunu ar ladiku brandwihnu apsmehre. Schi ſmaſcha zuhkas no koſchanas notur un lad siweni tikai pahris reiſas pee nahtes ſihduſchi, lad war droſchs buht, fa zuhka tos wairs ne-ehdib.

3) Treschais un wijs drofchafais lihdellis ir, tad zuhfai tuhlin pehz dsemdechanas schahdu famaifstu tinkturu eelej austis: 1—3 dalas opiumia un 10—20 dalas kampara-garu (Rumphergenij). — Schis maiifjums zuhku dara meegainu, un tanî brihdî siweni war itin meerigi un drofchi sihst, un tad ari nahkofchâ laikâ par wineem naw ko behdatees.

W a h r p a s.

Kā zuhkahm war sahles eeleet. To ijdara schahdā wihsé; Buhkai ja-apmet zilpas ap taliu un tad strika gals pee meeta jeb zitur kur japestiprina. Zuhla dausidamahs zilpu faraus zeeti un no blauschanas noluususe, palits beidsot itin meeriga. Nu jaxen weza turpe un pirkstu galā ja-īsgresh jo paleels zaurums un tad zil d'selli til eespehjams ja-eebahjch zuhtas mutē. Buhka nu sahks turpi kobit un us tahdu wihsí ari norihs turpē eeleetas sahles. Us schahdu wihsé zuhktai war pehz patikschanas sahles eeleet, las winai ne tahuu skahdi nedara, kur preti gitadā wihsé eeleschanas brihdi zuhla waretu noslakpt jeb aifrihtees.

Wispahriga dafa.

Nodofhanas yehz yelnas shkirahm.

(Beigum).

Pagahjuščas nedekas numurā mehs laſtajeem paſneefsahn pahr-ſku par pamata-nofazijumeem, pehz kureem jaun-ezeļamās nodoschanas jamakšā. Tagad apluhlofim, zaur kahdahn teſahn un ar kahdeem lihdſkeleem ſhee nofazijumi buhs iſpildami.

Uzmanigs lafitajs buhs eewe hrojis, ka jaunakajos laikos walsis wal diba loti teizamu zelu atraduji, pa kuru ta luhko ispildit tos likumus, kas sihmejahs us pawalstneku wis pahrigem peenahkumeem. Schis zelsh eet us taupibu un pee tam tas wehl faweno walsts waldibu ar laujschu fahrtahm, ta ka starp tahn ronahs dsihwa saite, bet starp pawalstnekeem wis pahrigi ta apsina, ka tee ir dsihwi lozekli walsis fabeedribā, ka teem alasj jo waialk teek peesjklitas weenlihdsigas teesibas, weenlihdsiga ustiziba, bet tamlihds ari weenlihdsiga atbilda, no kuras ne muischneeks, nedfs semneeks, nedfs pilsonis naw atswabina ts. To peerahda Kreewijā jau eewestee teesu-likumi, za ur kureem ari semneeli teek peelaisti pee spreedejeem (swehriratee); Baltijas pagasta likumi, kas pagasteem atdod paschwaldibu; jaunee lara-deenesta likumi, za ur kureem ari semneeli (pag. wezakajee) teek peelaisti pee rekrusjhu sanemschanas-komifijahm zc.

Tahdā wihsē ari tahs teesas fastahditas, kam pee schiru-nodoschanahm darischanas, til la scheitan semneekeem naw peedalischanas tadehl ka tee schim brihscham wehl maksahs galwas-naudu un schiru-nodoschanas tilai tad, tad teem ahrpujs sawas mahju faimneebas leelakas eenenschanas ne fa 1000 rublu.

Wirsusraudisiba jauno nodoschanu leetā ir finanz ministerim, gubernās — gubernas wehrteschanas komisijs, pēc kuras, sem gubernatora preefchēhdeschanas, peeder: muischneeku wezakajs, kameraleesas presidents, alžīses waldes preefchneeks, semstwas preefchneeks un vilsehtas qalwa ieb fahds dumas lozelis; avrinķis — avrinka wehrt.

Sadishwe un siniba.

Zif ne zif is un par Leischeem.

Vija jauls svehtdeenas rihts, 13. augustā šh. g., kād no Leepaja par dzelszku Leischds brauzot, saulei lezot, wagonu rinda uz ihšu brihdi peetureja pēc Reidani stanzijas. Pēc loga peegahjis un to atwehris eeraudsiju netahlu pretim stanzijai pahri par koleem ūmuli karogu, Kreemu krahsā angstu gaīša pilshwinamees. Viju druzīn pahrsteigts un jautaju sawus zela beedrus, waj nesin, ko tas nosihni, bet neveens nesinaja. No stanzijas tahlak brauzot redseju aiz min. koleem krahsā pili un wirs pils torna pēc garas lahtis slaito karogu. Kahdu wersti tahlak wišai jaulkā weetā uz diri pakaļneem, lūremi nūdi zauri upe tel, riņķi saule ar saweem spōscheem stariem aplaistīja wišai jaulku, mīhligu pilsehtinu — Reidani. „Ak laut mans zela-mehrlis šē buhtu; tē man patiļu dīshvot,” es sawā siedi wehlejos un sahku ar sawu neraktno silteni bohrtees, kas mani alasč pa pāsauli aplaht trenķā, un man nebija labai pēschībris krahsāno pili waj kahdu pederumu Reidands. Ne meens no lihdsbrauzejēm man nesinaja pateikt, kam pils un pilsehtina peder. Tikai lahdas deenas wehlali un lahdas 10 juhdses tahlak Leischds eelschā dabuju finat, ka Reidanu pils un pilsehtina abas pederot generalim Todlebenim, kas iahs pehz pehdeja Polu būmpja few par ihpaschumu nopirzis. Bits lahdas taha jaula ihpaschuma dehk buhtu tihri apskauschams, bet generals Todlebens, kas wiša sawā dīshwes lailā til waren bauð strahdajis un til leelus darbus sawai tehvijai — un tamlihds mums wišiem par labu isdarijis — schim slawenajam vihram gan no wišas sirds nowehlams, ka wiham laimeejes til slaitu ihpaschumu eeguhtees, kur sawu dīshwes wakaru meerigi un jautri pawadit. Ari šē par wišu jaulumu un ziteem labumeem wiham ween nahlotees pateiziba. Tillaab pils lä ari pilsehtina senāl esot bijuscas gluschi nolaistas un panīhluscas, bet generals Todlebens nepeelusdamis par to ruhpejees un qahdajis, ka abas tagadī til krahsīni

komisija, pee luras, sem aprinka marfshala preekschehdeschanas, peeder: pastahwigs lozellsis, ko finanz-ministeris eezel, pilslungs, pilsehtas polizejas meistars, aprinka semes-waldes presidents, pilsehtas galwa jeb lahds dumias lozellsis; beidsot divi lozelli, ko aprinka semes-walde iswehle un diwi, kas dumai ja-eezel. Kur semes-waldes wehl naw, tur gubernators eezel tos no winas wehlejanios lozellsus. Pilsehtas ir ihpaschas wehrtechanas-komisijas, luras lozelli tāpat eezelami. — Komisijas iſdofchanas par ruhmes nomu, kanzelejas wajadisbahm un pastahwigā lozella (kas ari ir leetu waditajs) loni mafšā walſis waldiba; tee ziti lozelli iſpilda ſawu amatu beſ lones. — Nodofchanas pehz fastahditeem un rewideereteem faralsteem ja-eemalſā rentejās, kurahni ari us to jaluhko, ka wiſas nospreestas nodofchanas kahrtigi teek eemalſatas. — It wiſeem, kam nodofchanas jamakſā (beſ ween teem, kas pee 1. un 2. ſchikras peeder), nosazitā laikā ja-eesneedſ pahrſkats par ſawahni gada-eenemſchanahm, pehz ihpascha formulara. Kas tahdus pahrſkatus lihds 1. martam naw eesuhtijuschi, preeksch teem tos ſagatamo un eesuhta komisijahm: a) pagastōs — pagasta waldes, b) zitur — pilſehtas= waj aprinka-polizejas. Ihpaschneeki no muſchahm, nameem re. pasino komisijai, kahdi nomneeki tos nomojuschi, par kahdu mafſu re., Tapat wiſas waldes, eestahdes, beedribas re., kuru ſinā tahdi nomneeki ſtahw. — Nodofchanas jamakſā tanī aprinki, kura mafſataji dſihwo jeb no kura tee ſawas eenemſchanas ſanem. Kam tahdas eenemſchanas eenahk no wairak aprinkeem, tee mafšā ſatrā aprinki. Wineem ir brihw, wiſas nodofchanas weenā paſchā aprinki nomakſat. — Luhgumi atweegloſchanas dehl ja-eesneedſ aprinka-komisijai, kura tos lihds ar ſawu ſpreedumu aiffuhta gubernas-komisijai. Suhdsibas pret aprinka-kom. ſpreedumeem ja-eesneedſ gubernas komisijai, suhdsibas pret ſcho-finanzministerim. Stempelinodofchanas ſchinis leetās naw jamakſā, bet gan tahs iſdofchanas, kas suhdsibas pahrraugot warbuht zelahs, ja suhdssetajs ir netaiñibu dabujis. Suhdsibas ne-ufcura ſpreeduma iſpildiſchanu, bet ja tas teek atzelts un pahrtaifits, tad nepareiſi ſanemtā dala japarehkina pee nahloſchās mafſachanas. — Nodofchanas jamakſā pa trijeem lahgeem gadā, alasč par 4 mehnecheem us preekschu, katra reiſi lihdsigās datās. Kas grib, war wiſu ſumu us reiſi nomakſat. Kas loni jeb pangſiju dabo, tam nodofchanu teesa no tahs teek atwilktā un rentejā eemalſata. — Nodofchanu paradi teek deesgan ſtingri pee-dſichti, proti zaur aiffiklaſchanu un mantas pahrdofchanu, bet deenesta lauſchu paradus peedſen no winu maies=lungemeem. Tifai tahdi paradi, ko ne uſ kahdu miſhū nemar needſiht teek iſdiebhti.

Strahpes, kas par ſho likumu pahrkahpschanahm uſleelamas, ix. ſchahdas:

- 1) pahrfahpejs pahaudē ūku tēsibū, komisijas spreedumu pahfuhdset;

isskatahs un latra garam brauzeja ūrdi uslatot eepreezina. Wisur, pat tahlumā, scho
wina ruhpestibū nesin deesgan usteikt. Ehot ari ūkaistu parku (dahrsu) pils turwumā
lizis eetaikt; es to tilai pa wirfshu dabuju redset un tad wehl tilai to masu datu, las
pes peş paşha dseisszela peseet. Za Tew, zeem, laştaj, gadahs wasaras laikā pa dseiss-
zolu gar ūkeidaneem garam braukt, tad ne-aismirrei us minetahm weetahm azis usmest.
Tu to noteek nenoštektō.

Par semikopibas augleem is Wilkomiras aprīka waru sinot, ta schi gada plauja wišai bagata un ta semkopji, leel- un masgruntneeti, Deewam pateikdam i par schi gada bagatu svehtibu preezajahs. Ihpashchi muishu laulds lupli meesch, lini un ausas redjami. Nubis un svechhi wišur jau eewahkti nu kudot deesgan labi legotees. Seena plauja, auksta pawasara dehk, wišwairal mitrās meetās, esot drustu slittaka bijuse ne ta ziteem gadrem. Tagadin augusta widū, kur rudsus esahla seht un meeschus jo stipri plaut, eestahjahs leetains laiks, tas schos abus, wišai stieidsamus semkopja darbus, jau tāhdas deenas noslavejis. Ari lartupeli, ihpashchi treknakā semē tāhduschi truhdet. Bahrs deenas atpalai schē peenahža ta fina, ta Veisagolas (Deepajas dselisszela stanžija, jo tuvu pec Kursemes robeschahm) apgabala tāhdas muishchas laulds Kolorado-bambals us lartupeleem pamanits un tuhdał ari par to gubernatoram telegramis laisits. Tuvalas sunas par scho swarigo leetu man truhilst un es ari wehl-schaubos tizet, waj tas pateefiba, waj ne buhs tāhda mīschchanahs notiluse. Par laulku apstrahdaschanu schejeenes apgabala turpmal jo wairal; schoreis til wehletos wehl tāhdus lavelkus peeminet, lamdeht semkopiba pee schejeenes masgruntneeleem warbuht ne tād nespēhs usplaukt. Schee lavelki ir ta buhschan, ta semneeli scheit wišur tāhdus dsihvo, un slitta laulu eedalischan. Wišas tāhduscas drungas alash ir trihs laulds eedalitas un latra laulu latram tāhduscas fainmeekam ir sawa dala, bet ta ir schaurs strehlikis par wišu laulu pahri un ne tā, ta latrs fainmeels to waretu pehz sawas patilshanas eedalit, seht un lopt. Druru pahelabot un mairu laulds fainmeekot schē pa wišam naw esibejams: arbot negribot tē jašeht wiſeem

- 2) kād zaur netaisnahm waj nokawetahm finahm ūronim ūkahde noteek, tad ta trihskahrtigi peedseñama no wainigā;
 - 3) kād amata-wihri netaisnas finas usdod, tad tee ūodami kā par amata pahrlahpschanu, un teem bes tam wehl ūkahde ja-aismakšā trihskahrtigā mehrā;
 - 4) Tapat ja-atlihdsina ta ūkahde, kās zaur ūahda wainu notikuši, kād ūahds makšatajs pa wišam islaists;
 - 5) amata-wihri, kās netaisnas finas eeſneeds, jeb taisnas finas ne-erakſta, teek ūrahpeti:
 - pirmo reiſi — ar peefihmejumu;
 - otro " — " ūtingru peefihmejumu;
 - trescho " — " norahſchanu;
 - zeturto " — " atlaishchanu no amata.
 - 6) Kād ūahds ūawas jeb ūawu deenesta lauſchu nodosčanas ūaikā ne-eemakšā, tad tam par ūatru nokawetu mehnēſt jamalšā 1 prozente (no rubla 1 kap.) ūrahpeſ-naubas.

Mehs zeram, ka ar tahdu wispahrigu pahrsfatu par scheem jan-najeem litumeem muhsu lasitajeem peetiks. Tifai wehl gribejam pee-sihmet, ka komisija, kas tos fastahdijusi, zaur schikru-nodoschanahm nezerè wis us tik leelahm eenemchanahm, ka mehs sawas domas esam issazi-juschi. Bet ir winai te truhkst jebkura pamata, jebkura peemehra, pehz kam eepreeksch drofchi waretu wehrot, pa zik leelu sumu muhsu walsts-waldibas gada-eenemchanas zaur schihm nodoschanahm kluhs pawairotas. Tifai tad, kad wijsa walsti pirmee pahrsfati buhs fastahditi, tahda wehroschana buhs eespehjama. Bet lai nu buhtu ka buhdams, — ir ar scheem litumeem ir kreetns solis sperts — taifnas nastu is-lihdsinachanas sinâ.

G. M.

Rīgas Petera bānijas vezēkais bānizkungs, Deewa
wahrdni magisters Jahnis Lütkens k. karā pret pa-
fauliga ūahsta farakstītaju.

Jebšchu nu gan tas ſakams-wahrds: „Mehſch preefſch ſawahm durwihm“ ari uſ paſchu un zittauteeſchu rakſtneezibū ſihmejahs, un jebſchu mums Datweescheem ſchinī ſinā pateeſi loti daudſ jaimehſch preefſch ſawahm durwihm, — tad mehs tatſchu ari newaresum weenaldſigi palift, kad muhſu lihbseedſihwotaju t. i. Wahzu rakſtneezibā notikumi atgadahs, kas lihbdaudſ ari uſ muhſu buhſchanahm ſihmejahs, jebſchu gan ne wiſ teesham, bet aplinkus. Tahds notikums mums tad nu ſchodeen japeefihmē. Bet eepreefſch lai buhtu atlauti kahdi wahrdi, kas wiſu ſcho leetu jo wairak iſſtaidrotu. Jau ilgu laiku Wahzu walodā iſnahk kahds mehneſcha=rakſts „Baltiſche Monatſchrift,“ kas Baltijas ſadſhiwi

weenada labiba, lai waretu wiñ weenā reisā to nokopt, jo til lihds labiba nonemita, tad tas sahdschas lauks ir sahdschas ganiba. Tulkhas semes ar labu grunti schē leeli strehli redsami, bet las to lai kopi, las grahamjus lai rok, las to lai eetaifa par drunu waj plawu, kad ta wiñai sahdschais kopā peeder, un ja daudz tad siltu ganibu isdob. Pee tahdas buhschanas tē ne neekla nepalihds, semkopibū pazelt un selmet ne pilsehtu, nedbs ari dželjszelu turuums.

Par semlojpu dſihwi newaru wehl ne kā teilt, jo wehl ne-eſmu ar to jo tuvali eepafinees; bet ja teeſa, ko lahdz leels Wahgu zetotajs ſchi gadu ſimtena eefahkumā iſſazijis, proti ko ſpobriba mahjās, eħlaſ un zeli eſot leezibas par latra appabala eedſihwotaju gara-atiħtibu, tad man jaſpreſch, fa ſchejeenes eedſihwotaji garigħ attiħtibu un iſgħiħtib kotti ſemu staħw. Eſmu lahdahm 40 saħħaħm zauri brauziſ, bet til nolaſtas eħlaſ wehl nebju ne kur redseſis. Jumti, pa leelat dalai ne-apkopti, pee wiſahm eħlaħm īneedsaħs gandriħ liħdi ſemet; logi pat pee jo glihaħm eħlaħm, buhs ja daudz 1½—2 peħdaš augſti un 1—1½ peħdaš plati ar maſahim tumſħaħm ruhti-zehm, un tad ari tikai pa 2—3 taħdeem lodiñeem weenā eħla. Un tee zekki ja, kā tos lai apeakstu? — tee ir, kā meħds fajzit, iħiſsi Leischu zekki — gari un ſħauri tee kā tħiċiħiſſas liħlumu liħlumōs leen no weenā saħħaħas u otru. Wina kreetnum is ne-iſsalams, tamdeħi fa ne laħda kreetnuma naw, jeb ja it grīb, tad par kreetnumu ja-uſluħko ta buhiċħana, fa pat schogad augusta mienness tilai gruhti war pabrukt. Tilti, kur wehl pa wiſam laħdi ir, ir labbi, fa bax pahri braukt; weetahm, wiſwairak saħħaħtu tuwima, jaħrau daudxreis zaur dumbraineem bihekkem zauri, no kureem newar eeprekeſħ finu, ziftee d'siki un waj eeħrauziſ kahdha bedre' ne-eestigħs waj ne-apgħażżeſse. Weetahm attal zekki ir til ſħauri, kā pretim brauzeji nedomat newar weens otram garanti pabrukt; platala weetid alaſči jagħida, liħdi pretim brauzejiſ garanti pabruziſ. — Neſinu, waj rudenōs un pawasardōs par taħdeem zekeem pa wiſam war braukt; maſalais ſiegħi pee tam buhs gan stipri jamoža. Jautaſu muisħtureem, waj tad ne buxt naw eepreħjams par labaleem zekeem gaħdat un dabjuu atbildi, fa semneesi zeku

un ūnibū eewehrodams, jau dauds derigu rākstu gaismā laibis un
dašču labu jautajumu iſſlaibrojīs. Beidsamā laikā ſchim teizamajam
mēhnescha-rākstam truhla redaktora un tadeht — draudeja nahwe. Lai
nu ſcho nelaimi waretu nowehrst, tad ari ſcho redakciju uſnehmahs
barons Edmunds fon Heyking (Kursemes wihze-gubernatora dehls), „Zeitungas für Stadt und Land“ wirsredaktors, kautſchu winam ar ſcho
beidsot mineto laikrākstu deesgan darba. Bet aba ſchi eemesla deht
winu par „Balt. Monatſchrift“ redaktoru ne-apſtiprinaja un tadeht
waijadſeja zitu redaktoru zelt preefchā. Apſtiprinaja grahmatu pahr-
dotawas ihpafchneelu Deubner'a l., bet ka ſem tahdahui buhſchanahm
Edmunds fon Heyking taſčhu kā tas ihſtais redaktors uſluhkojam, neweens
gan newareja un newar ſchaubitees, jebſchu winsch kā atbil-
doschais redaktors tē newar parakſtitees. — Pirmā ſehjumā, kas ſem
ſchihs jaunās redakcijas wadiſhanas iſnahza, bija ari nodruklats kahds
dſelſszela ſtahſts „Brauzeenā“ no Edmunda Heyking. Šchi par ſewi
tikpat newainigā kā koſchā un patiſkamā ſtahſta deht nu Rīgas Petera
baſn. wezakaisbasnizlunga, Deewa wahrdi magisters Zahnis Lütkens l.
uſſahka ſawadu karu. Mehs ſalam ſchi ſtahſta deht, ne wiſ pret
to; jo Lütkens l. nerakſtija wiſ kritiku jeb pahrſpreduņu par ſcho
ſtahſtu, — nē, wiſch iſdewa ihpafchhu grahmatinu (broſchiru), to kā
wehſtuli adreſeeredams „Balt. Monatſchrift“ redakcijai un ſchai meh-
ginaſadams peerahbit, ka minetā ſtahſta eſot gruhti grehkots neween pret
tiſlibas, bet ari pret walodas un logikas (domu kahrtibas) likumeem,
un ka redakcijai tadeht no ſtahſta farakſtitaja (E. f. Š.) turpmak eſot
jafargajotees, ja ta ſawu laikrākstu pa wiſam negribot neſlawā nolikt.
Kas ar tahdu karoshanas wiſhi gribets paňahkt, naw gruhti protams.
Redakcija, kuras wadonis pateefibā taſčhu ir E. fon Heyking l., lai
ſargajotees no E. fon Heyking funga! Un pee tam wehl iſlestat
tahdi nezeenishanas un nižinaſhanas wahrdi, kā tee jaunakōs laikōs
tikai kahdā Rīgas ſapinā peedſihwoti! Uſmanigam laſtitajam it newikus
nahk prahktā: kadeht tad akurat pret E. fon Heyking l., kas tatſchu
neween kā brihwprahktigs, bet ari kā iſweizigs un dſili mažiſ
rākſteeks paſiſtams, tahdu karu uſſahk un wed? Kas ſcho garigo
kareiwi tā lairinajis? Waj wiſch gribēja ſawa pretineela weetu
eenemt? Jeb waj wiſam nepatiſk, ka tas brihwprahktigs? — Lai nu
zehnonis uſ tam buhtu kahds buhdams, bet tas mums nu gan leekahs
tihri neweitā buht, kād tagadejam „Zeitungas f. St. u. L.“ wirsre-
daktorim grib uſteep t grehkus pret walodas un logikas likumeem. No
tiſlibas likumeem ne buht nerunajot, jo kā grehzigo zilwelku pulks atſiſt
par pilnigi atlautu darbu, to daſcha ſwehta mute it labi war nolahdet
par netiſlibu. Šwehtam zilwekam aba ne kas naw ne-eespehjams!
Un wiſus ſchos pahrmeturmus barons E. f. Š. ſawā aſſprahktigā pret-
rākſta ari peerahdijis par gluſchi weltigeem un tuſcheem. Kahlā wiſe
Edmunds f. Š. l. to iſdarijis, to ſihki iſſlaibrot muhs aifwestu par

nekopjot; no muischahm materials preefsch tam esot jadod un muischturi to ari labpreahd ddot, bet paschi jau newarot zaur sahdschahm zelus taisit; pecteetot wineem darba, zelus zaur muischu grunti usturot. Ja, no lam tas gan nahkhs? Leischtos fainnee-keem nodoschanaš dauds dauds majašas ne là zittur, muischu laufšbu wineem pa wiſam nam, là tas dauds zitás weetás atronams, pat pee pahrdotahm ſemneeki mahjahm; tee ir pilnigi brihwı ſemneeki, lam ſawas mahjas un sahdschahs, tas pee lahdahm privat-muischahm peeder; laudis ir lehti, leelam puifim matſa par gadu tilai 36—45 rublu — un tomehr ſchē wehl behdigali iſſlatahs, ne là tan's tumſchahdös Kurjemes widutſchöd. — Gara tumſiba lawé laufchu lablahshanoš, no ta wiſlabaki war pee ſchi apgabala Leischeme pahrleezinatees. Vailrakſta wineem, zil man ſinams, naſ ne weena ſawa waloda; Pooleem gan ir daschadi lailekſti, bet tilai rets Leitis, wiſmairak ſemneeks, prot poliſli. Bes ewangeliuma ralſteem un pahtaru grahmatas zitadu rakſtu waj grahmatu jau pee Leischa ne-atradifi. Nefinu teikt, waj Leischu waloda deriou grahmatu na wiſam trubli.

Daschi jaotajumi un issfaidrojumi.

A. S. — **P. P.** Pee mahju pahrdoschanas darba pagasta-teesä ir tilai widutaja starp pahrdeweju un pirzeiem. Peez Kurs. agral.-likumu § 2 wina no mahju ihpašchneela ſanem peesajishchanu, ka tas mahjas grib pahrdot un nosajizjumus, sem laħdeem taħs peħekamas; pagasta-teesä wtisu to paſlubina mahju rentnekeem un aktal ſanem un pahrdewejam dara finamu winu atbidi. Bistaš darischanas pagasta-teesai tē naw un tadeħi tai, ka teesai, ari nepeelħajnejh spreest, waj pahrdoschanas-nosajizjumi ir peħz jeb pret lilumeem, bet weħl majal minn tos drħiħi "atradit." — Turprettim mahju rents-kontraltuš, tas pee pagasta-teesas koroboreerejami (t. i. pahrluħlojami, waj in peħz likumeem, un tad zaur eċċalitħišchanu kontraktu arabmatà avstiprinami; salibbi).

tahlu: mums peetiks ar kahdu gabalinu if wina preefjchwahrdeem.
Winsch rafia:

„Mehs scheitan esam parabuſchi, alasč̄ ar peenahfamo zeenibū un uſmanibu ūauſitees, tad muhsu mahzitaji, ari ne-atklahtās ſanahfchanās, par ſinamahm leetahm runā. Muhsu dſimtenes politikas un ſadſihwes buhſchanās baſnizkungi uſtahpuschi uſ til ſwarigu ſlahwoſki, winu lihdſtrahdiba wiſpahrigās leetās ſadſihvē teek par tik waijadſigu atſihta, ta pat taš, kas baſnizkunga ihpachās amata-darifchanās ar winu nebuhtu weenīs prahtis, pehz Baltijas wezu wežā eeraduma winain preti nerumā, bet wehl maſak ar winu eefahk ſtrihdetees. Bet ſinains, ſchis ſadſihwes eeradums ween weenigi tit ilgi war paturet wirſroku, kamehr baſnizkungs ar ſameem ſpreedumeem par augſham minetahm leetahm robeſħas nepahrkahpj; ja wiſch ſewi juhtahs dſihtu par zitahm leetahm runat, ta p. p. par mediſchanu (Sport) un jaftsſtiutehm, tad tam gan, ja waijadſigs, tapat brihwi drihſtehs preti runat, ta kuram ſatram zilwekam.“

Sihkaka issfaidrojumia scheem wahrdeem newaisjadsehs. — Beidsot Iai wehl pefihmejam, ka ari „Rigasche Zeitung“ un „Rigasches Montagsblatt“ pret Lütkens f. istureschanos ne wis lehnus spreediumus issfazitjuschas.

Daschadas sinas.

No eekschēnes.

Peterburga. Us Visaugstako pawehli no 5. augusta ir schandarmu walde zaur 18 palihgeeni un 203 apalsch=ofizeereem pawairota. No schi skaita ir 2 ofizeeri un 18 apalsch=ofizeeri preefsch Karkowas iswehleti. To zitu ofizeeru un apalsch=ofizeeru isdalischana atwehleta schandarmu pahrwaldneekam.

— „Now. Wr.“ sino, ka parunajot, tad Warschawas general-gubernators slimibas dehl scho weetu atstahfschot, un wina weetā nahfschot generalis Todlebens.

— Behz walsssekreterer Grote's pahnahlschanas no ahrsemehm, zerot drihsunā atklaht patwehrsmi preeksch saldateem, kas pagahjuischā karā azu gaismu saudejuschi.

— Naudas kaltuvė išhogad issaujėschot pa višam 161,481 pudus wezaš wara-naudas, taš 3,565,000 rublu wehrta.

— Kahda Parīšēs lapa rāsta, ka Mēzenzowa slepkawa pēc Polijas robežahām apzeetināts un iš Peterburgu aizsūtīts. Apzeetinatais esot kahds Pinis, Galīza wahrādā. Pēc wina atrāsts asineem aptraipīts būnījs, ūla brile (kahdu M. slepkawa esot valstījus) un weenā webstule.

— 1. septembrī, pusdeena. Schodeen notīka 25. iislofeschana no 5 % otrā premijas aisseleņejuma un leelakee winešli išnāha uſ ſchein numureem:

200,000 rub. už №r. 6439—33.

75,000 " " " 1536—28.

40,000 " " " 13316-11.

25,000 " " " 2585-47

3 winešti à 10,000 rub. už №№: 3549—41, 16611—40,
2198—32.

5 winešti à 8000 rub. uš №№r.: 18636—47, 7931—22, 5733—5,
18504—30, 7609—4.

8 winesti à 5000 rub. uſ №№r.: 6879—34, 1308—34, 15310—20,
10062—14, 4072—16, 10717—34, 8015—18, 939—27.

20 винети à 1000 руб. №№: 7204—30, 12904—31,
19031—26, 11810—10, 12050—15, 8205—29, 11687—35, 1658
—30, 17833—49, 18602—34, 11657—5, 6162—11, 6128—38,
1516—12, 17190—13, 2266—37, 18152—3, 14474—33, 2599—14,
3775—27.

Winesti à 500 rub uſ №№r.: 715—1, 5497—1, 6119—1,
8345—1, 9225—1, 12074—1, 12537—1, 16031—1, 16428—1,
19853—1, 1954—2, 4039—2, 6755—2, 9122—2, 9945—2,
10472—2, 12189—2, 19484—2, 3346—3, 4364—3, 10999—3,
6686—4, 11829—4, 6232—5, 8341—5, 10712—5, 14562—5,
2940—6, 7160—6, 10868—6, 12401—6, 14915—6, 15176—6,
18930—6, 138—7, 4373—7, 7506—7, 8859—7, 14412—7,
17888—7, 5527—8, 6589—8, 7689—8, 11412—8, 11718—8,
15867—8, 1213—9, 5366—9, 5678—9, 10148—9, 12227—9,
602—10, 7169—10, 11065—10, 15371—10, 17305—10, 18635—
10, 140—11, 2212—11, 5271—11, 5984—11, 9651—11, 12160—
11, 14222—11, 18691—11, 2753—12, 7459—12, 11265—12,
4155—13, 6391—13, 9096—13, 10901—13, 13478—13, 17699—13,
19765—13, 5547—14, 9304—14, 11089—14, 14216—14, 14411—
14, 15660—14, 16082—14, 8242—15, 10367—15, 11856—15,
16874—15, 18779—15, 1142—16, 12420—16, 15180—16, 18970—
16, 3227—17, 9377—17, 15271—17, 19596—17, 1397—18,
2918—18, 7518—18, 8334—18, 9795—18, 11745—18, 8852—19,
9990—19, 14305—19, 18530—19, 4537—20, 10534—20, 15243—
20, 15570—20, 210—21, 1959—21, 8871—21, 13838—21,
3252—22, 6818—22, 8562—22, 11588—22, 4936—23, 5142—23,
6339—23, 10279—23, 11781—23, 4771—24, 5462—24, 8552—24,
8721—24, 18438—24, 7775—25, 11094—25, 16582—25, 6417—26,
6849—26, 14378—26, 108—27, 1363—27, 6491—27, 11396—27,
13958—27, 2572—28, 4792—28, 10846—28, 8927—29, 11802—

schim Lanuamam waretu preti stahtes un pehz espehjas behrneem pee rakstischanas pareisi sehdeschanu erardinat, tad minetä heedriba pañeeds schadus preetschraftus, tas behrneem var sehdeschanu un istureschanos vee rakstischanas ja-emecho;

1) Venkim jeb trehsam, uš ta behens jeb rakstītājs jehb, no galda tīk tablu
sabubt. ta krūtis, no pakrīsēiem sahlot, kuri mīrs galda jeb galdam pahri.

2) Schdelium ja buht til taahl sem galda, la galda-mala 2-3 zm. jeb 1 zelu pahr schdeli stahw, tamdehl trehslis jeb bentis nedribbst no galda til nost buht, la no

8) Rakstītāja volas-precesložēšanas drībīstī tilai $\frac{2}{3}$ garumā uſ rakstam u weetu

4) Papihrim jeb tafelei, uš la skolens ralsta, ir uš freijo puš masa leeta eschlihbi jaſtahv;

5) Nalstītajam rumpis taisni uš augšchu jatura un tilai galwa drusku uš preel-
šchu palerzama. Jo labaki to espehs, kad ralstītajs ar muguras apakši galu t. i. uš
guren puš — sehdot war atsleetees. Tadehi sehdelliš nedrihft no preelschas uš pakalu
platals buht, ne tā behrna zeli-lozelki garums uš muguraš puš to atvehl. Kunza
skolas bendi ar lehni ir pilnigi tā taissti, tā preelīsh tāhdas derigas sehdechanas waija-
bsigs. Uš frehleem preelīsh atsleechanahs war faruletu lisenu pēc lehnes peestiprinat,
bet tā tā anūdā minetajā sehdoškā garumā neton nosījūtās.

6) Ja skolena kahjas sehdot grishdu nejasneels, tad tam wajadfigs masu fraghgiit sem kahjahn turet, bet tas nedrihlest pa dauds augstis buht, ta p. p. zilekā par sehdelsi augstaki stahw. Mahjās schee ewehrojumi weegli isdarami, ja tilai zil ne zit usmanahs, ihpaschi kad skolas-benki ta etetañti, ta tos pehz patikschanas war stelet. Tilai nebuhs peemirst, ta sehdeschana behrneem ja-erahda un jaluhko, ta miss ari pareisi teek is-pildits. Stolas-behrneem skolotajs pee ralstischanas til tad spehs pareisu sehdeschana erodinat kad benki ta etetañti, ta sehdeschana vreesschrafisti ta vasehr.

29, 19835—29, 6937—30, 8612—30, 10970—30, 11167—30,
12264—30, 15646—30, 17047—30, 4998—31, 5261—31, 8369—
31, 9570—31, 10184—31, 12360—31, 7271—32, 10506—32,
19002—32, 19890—32, 3480—32, 3647—33, 3678—33, 6472—33,
10891—33, 11825—33, 13770—33, 540—34, 1159—34, 1423—34,
3772—34, 8138—34, 10585—34, 14524—34, 14771—34, 15147—
34, 15320—34, 1880—35, 7495—35, 11375—35, 11972—35,
17996—35, 546—36, 1236—36, 2894—36, 3570—36, 1661—37,
3924—37, 5956—37, 13279—37, 15196—37, 15261—37, 19699
—37, 397—38, 1932—38, 2368—38, 8497—38, 12624—38,
13361—38, 15133—38, 475—39, 2253—39, 2950—39, 6205—39,
8784—39, 9040—39, 15897—39, 17341—39, 19332—39, 2883—
40, 6560—40, 7553—40, 8785—40, 9478—40, 10598—40, 12104
—41 14165—41, 1048—42, 4084—42, 7304—42, 9906—42,
11262—42, 18499—42, 15647—43, 28—44, 7590—44, 9152—44,
17720—44, 19785—44, 19822—44, 557—45, 9700—45, 15889—45,
9483—46, 1778—47, 3273—47, 5367—47, 6957—47, 7119—47,
9199—47, 10415—47, 11418—47, 11465—47, 17390—47, 6—48,
957—48, 9489—48, 15267—48, 4159—49, 5914—49, 8142—49,
13167—49, 15665—49, 19751—49, 1109—50, 6036—50, 11568
—50, 11565—50, 16241—50, 18430—50. *Pa wifam* 301 *winesti.*

Ismalkaschanai ijslofjeja schihs 39 sehrijas: 19807, 15513, 1887, 11721, 16987, 338, 19717, 17882, 16222, 14145, 9401, 8558, 4089, 1618, 12208, 14695, 425, 11260, 590, 7621, 8701, 9458, 16637, 13604, 7339, 9551, 14744, 828, 5704, 806, 8312, 12296, 674, 2294, 14285, 9336, 9699, 7727, 9650.

— Stempelmarkas šchogad dauds māšak iſleetas, ne kā pagahju-
ſchā gadā tanī paſchā laikā. Kā „Now. Wr.“ rakſta, tad ſchi waina
tanī buhſchanā nellejama, ka kara laikā dauds māšak tāhdu dokumentu
iſrakſiti, kam stempelmarkas waijadīgas, ne kā tas zitā laikā noteek.

Jāuns kartupelu lūkainis. „Golojs“ ūnī, ka uš kartupelu lauka pēc Suwalki, kartupeleem loti slahdīgs lūkainis radees, kas pebz ißlata gandrihs kolorado lūkainim lihdsinajotees. Uš gubernatora pauehli kartupelu lauks no pratejēem un polizejas apskatits un tee atrada, ka kartupelu lafsteem lapas weetahm lihds kahtam no-ehrias un ka sem lapahm 2 mehnēschus veži kuhni atradahs, kas kolorado kuhneem loti lihdsigi. — Kartupelu lauks esot $\frac{1}{2}$ desetinas leels. Gelschleetu Ministerija ūnu dabujuse, usaizinaja Warschawas general-gubernatoru lai tas apslahdeto lauka leel uſart un kartupelu vihtes ar petroleumu apleet un ūdedzinat. Daschi no scheem lūkaineem aissuhtiti uš Peterburgu, ūnīkas ismēleschanas deht.

Riga. 1. septembrī atslāja Baltijas inesklungu beedriba muzejumā savas sehdeschanas.

— „Bīg. f. St. u. L.“ ūno, ka Igaunijā išnahksot atkal weens jauns laika raksts ar wahrdu „Mēslane“ (bite). Laiķraksts buhsot vispārigs un iñnahksot diwi reisās mehnēst.

Jelgava. Zehra dahrſs ir togab pahrdots baronam B. f. d. Recke lungam, tamdeht tas tad nu ir ſlehgts un neteek wairs no publikas apmelelets.

— 25. augustā šh. g. eesahkāhs Jelgavā Baltijas gimnāzijas skolotāju sapulze, kā 30. augustā nobeidsa. Šī sapulzi bija atšķirtīti no vīsaīm Baltijas gimnāzijām diņi waj wairak skolotāju. No Tehrpatas augstskolas bija atbrauzis profesors Dr. Eishens Petersen ķ. Sapulzei bijusīs 10 jautāšanas par gimnāzijas vajadzībām pārsvērtējās.

→ Swehtdeen, 27. augustā eeweda kandidatu Fridrichi Bernewīsh Zelgawas Trinitates basnīzā par Nurmuuschas mahzitāju.

Gewainofchanas deht, kā Kurs. gub. pahrwalde sino, ir karā pret eenaidneeku nomiris oktobri 1877. g. — Mikelis Martinovs iš Jaunjelgavas apr.

Lestenē iisweħlejha par maħżitaju Ħeżawas maħżitaja val-Isu Heinrichi Kalmener.

„Lepajas Pastneekam.“ Ne labprah to daram, ka soweem amata beedreeui waijadsgo peenahkumu atgahdinajam, tad tomehr tas jaðara, kad peenahkums, svehts peenahkums pret godajameem nelaiku tauteescheeui, to prasa.

Bija mums pēsūhtits ūnojums, kurā bija godam peemineti tautē-
īchi, kas veedereja pēc Latvju tautas kreetnajeem debleem. Kāhdam
— — — tas nebija pa prahtam. Winsč ūrakstīja „Lēcpajās Pāse-
neekam” ūnojumu, kurā winsč aissfahra minetos nelaikus. Zieenisgs „T.”
ķungs, kas pirmo ūnojumu bija rakstījis, garaķā rakstā peerahdīja, ka
— — — aīj nejehdsības (negribam sajīt: aīj negehības) zieenijamos
nelaikus apķehījis.

Nu buhtu jadomā, ka „Leepajas Pastneeks,” kam tatschu ir redažija, eewehros mineto „T.” funga isskaidrojumu un ja newarehs wiſu isskaidrojumu uſnemt, tad tatschu pateeſibai par apleezibu wiſu masak isskaidrojamā iſſazitās domas peeminehs. Bet ſchahdas zeribas bija weltigas, tahs atbalſtijahs uſ „Leepajas Pastneeka” peeklahijibas ſajehdsibu, us pateeſibas zeenibu.

"Leepajas Pastneeks" ne-eewehroja "T." funga raksta peerahdito pateefibui, bet turpreti usnehma no "— —," kas zaur sawahm sagrabbstitahm sinahm par neleetigu finotaju bija israhditees, wehl weenu rakstu, kur minetee nelaiki pa otram fahrtam teel aiskahrti.

Kam pateesiba naw s̄wehta, kam no peeklahjibas naw jehgas, ar
to weli runasi par pateesibu un peeklahjibu.

Teatra fatihstiba. Teaters naw preefsch lam lai alteeri kip-
lejās (djeesmās) un pat lugās, kā tas nupat peedishwots, daschus wihrus,
luru zenteeni tautoi dauds laba nejuschi, publikas preefschā neatlaudā
wihsē ijjokotu. Pee zitahm tautahm, kā p. p. Kreeweem un Wahzeem,
tahdas netiklibas loti reti jeb ari nemas naw manamas, bet muhsu
Latwju tautā leekahs tahm plafchs attihstibas lauks buht, jo — war
gan teift — ne-israhda gandrihs neweenas lugās, kur nebuhtu zentigu
wihru ijjokoschana un nizinaschana dsirdamo, kas publikai par ūaw
labu naudu ar ihanumis ir jaflausahs.

Dauds teatra apmekletaju schehlojahs, ka wineem gaidītās koldi-
gas lugas weetā griku = putras = wahrischanahs negriboscheem bijusi ja-
klausahs, kaut gan teaters ir preeksj zilwezības isgħilħibas, kur preeksj
fodihmes daudis Jobas mahriħibas majaqadsetu waref īnsestees.

Sinams, kā netruhkst ari tahdu teatra apmekletaju, kas par katu mahrdū, waj nu weetā jeb neweetā, ko us skatuves runā, neganti rokas plaukšķina un „bravo!” sauz. Tahdus nesodīsim bahrgi, bet ar noscēhlošchanu us wineēm skatidamees fazīsim: „Lai pedodam wineem, jo tee nesīna, ko wini dara!” Grīku - putras - wahritajs zaur fāwu putrošchanos publikai jo gaischi peerahdija, kā winsīch puikas pēhdās staigā un wihra zelus wehl naw radis, jo tas, kas otru jeb wina darbus, kā slīktus nepeerahditus, smahdē, newar no smahdeschanas pats swabads buht un pee publikas kahdā fvarā stahwet. Ar grīku-putras-wahrisčhanu mehs wairs newaram meerā buht un pagehram uzbūvētā, par fāwu labu naudu, aara rāšojuimus.

Berejim, ka muhsu teaters peesihmetas netiflibas atmetihs un muhs ar labdu freetnu lugu jo drihs eepreezehs.

Dauds wahrdā: W y.

Redakcijas pēc ūhmejums. Kā jau beidsamā num. višjaunakās
sūnās fāzīts, mehs pāschi 27. augustā Jelgavas teatri rūhmes ne-atradahm,
jebšķu wifur zītut, kur teatris wairs naw behrnu kūrpēs, laikraštu
redaktoreem ne kād naw jaščehlojahs par rūhmes truhkumu teatrl; tadehē
mehs no fāwas puſes par mineto Latv. teatra israhdišchanu ne kā
nesinam fāzīt. Bet mums bēf ūhi eesuhtītā raksta wehl zīti ūnojumi
eesuhtīti, iſ kureem redsamis, ka 27. augustā Latweesħu teatri israhdot
tik nekaunigi un rupji pret godprahību un peeklahību grehkots, ka
publīka tuhlit uſ pēhdahm ūawu dſiti ūajusio ihgnumu pret tāhdu darbu
iſsazijuſi, gan zāur ūilpesħanu, gan zaut apsaufšchanu, gan ari zitadi.
Tāhda noteefasħana peerahda, ka ari Latweesħu publīka teatrl wairs
nenem preti, ko tāi pāsneeoſ, bet uſ pēhdahm iſſaka, waſ ūu ūawu
atħiſħchanu, waſ ūawu ihgnumu. Tanl mehrā, ka par ūho garigas
patstahwibas-ſoli no ūrds ĵapreezajahs, tanl paſchā mehrā ir dſilt ja-
nosčehlo, ka muhsu teatris, zif no tāhda pa wifam war runat, wehl
tik ūemu stahwolli eenem, ka to pat tāhdōs ūwehtlōs, ka Kurfemes
brihwibas ūwehtki ir, war iſleetot par personiſkas atreebšchangas eerozi,
zaur ko tas teef padarits par „balagani,” kā to kura latrā opkahrt-
għejju bodi war redset; ūnamis ar to starpibu, ka scheitan, tikai to
ukħapla, ko poliċia aktahwisti, furvretim tur tad flajji un aktaglii aqebko

pat pret likumu nosazijumeem, pehz kureem teatrs tikai to drihst israhdit un runat, kas no zensures atwehlets. Tadehl tad ar tahdu istureshans pahrkahpj neween peellahjibas likumus, bet ari walsts likumus. Bet ka par tahdu tihshu un kaiju noseedsibu laikraksti newar lusu zeest, ir gan pats par jemi faprotams, jo neweens gan newarehs pagehret, lai tee zaur tahdu kluuzeechhanu palisktu par lihdsnooseedsneekem. Tadehl mehs schi eesuhtijumu ari nespahjam atraibit, jebshu mums sirds eeschehlojabs to ne-atraidot, un jebshu mehs te labraht isleetatum zitu tahdu lihdselli ne ka atklaahjibu pret kaijeem grehkeem. Zita lihdsella mehs te nesinam pret schi teatra-fehrgu, kas no Riga Latv. beedribas teatra pahrnahku us Zelgawu, zeek teitan tureenes teatra "direktoris" uj teatra dehleem israhda, ko winsch schini sinā mahk. Un ne masak ar dsku noschehloschanu mums japeesihmē, ka ne Riga Latv. beedribas teatra komisjai, nedz ari tai "swehktu komitejai," kuras teatra isrihloschana no paschas publikas tā teek noteefata, naw bijis eespehjams, schi fehrgu ja ari ne isnihzinat, tad jele til tahlu apspeest, ka naw jakaunahs Lat. teatri apmeklet.

Helsinfors. Diwi gandrihs 5 g. wezi dwihnišchi, is Paltamas, ogas lasot meschā apmaldisches. Pehz wairak reisu mellechhanas tomehr nebija eespehjams behrus atrast. 17 deenas pehz behru pa- fushanas no pagasta puves atkal mekleja pehz behrneem un schoreis ar labaku sekni. Behrus atrada, bet meitene ihst preefch tam jau bija nomiruse. Puika fuhsjees ka tam aukst esoti un ehst gribot. Tā tad masee behrni gandrihs puspliki 17 deenas bes ehshanas un no aukstuma moziti meschā zeetuschi.

Niwa. 24. augustā apzeetinaja Kiewā us dseisszela wihereschu drehbēs gehrbuschos dahmu, kas ihst preefch tam no Odesas bija atbraukuse.

— Kahds jauns wiheretis un seeweetis, kas abi slimneku mahjā bija deenestā, nodomaja prezetees. Chdeens un dsehreens preefch kahfahm bija sagahdats. Deenu preefch kahfahm jaunais pahris aishgahja ar wajadsieme papihreem pee preesteru un luhds, lai winus salaulajot. Bet zik leela bija winu istruhfchanahs, kad preesteris atbildeja, ka bruhtgans nepilniga wezuma dehst newar tapt laulats. Jaunais pahris gan gahja pee otrā preesteru bet dabuja to paschu atbildi. — Nepatikschana bija leela. Ko nu bija darit; wis bija apgahdats un weesh eeluhgti. Ne kas ne-atlīka wairak, ka kahfas noswinet un laulashanu nahfshā gada nolikt, lihds bruhtgans buhs fasneedis wajadsigo wezumu.

Orele. Kahds Buchostow I. nesen Orele mirdams atstahjiss 580,000 rublu un zaur testamentu tos nowehlejis Montenegrojas firsta walstei, ar to nosaziju, ka kapitals preefch bankas eetaises ja-isleeto. Weena dala no bankas eenahfshananam tad skolahm un stipendijahm lai naht par labu, otrā dala nabagalahm Montenegrojas meitahm, kad tās apprezahs.

Storiza. (Tveras gub.) Nesen pahrnahza kahds saldats, kas beidhamajā karā bija lihdsi zihnijs, sawā dsimtenes fahdschā. Ne-pahstamā balsi pee sawa tehva mahjas peeklauwedams, saldats luhds naiksmahju, ar to nodomu, tikai no rihta sawejeem dotees pasihstams. Durvis kluwa atwehrtas un saldatam gutas weeta eerahdita. Uj jautashanahm no kureenes nahk, saldats ar pahrgroštu balsi, nowehrstu gihui atbildeja, ka tas karā bijis un tagad no eekrahtas lones, ko ar weenu seita naudā ismakkatu dabujis, mahjā pahrnahdamis gribot sawu fainmezzibū etaist. — Stahfshana eekairinaja fainneka naudas kahribu un tas ar sawu jaunako dehlu apnehmabs saldatu nogalinat un naudu pefshawinatees. Kā nodomaja, tā ari isdarija. Breesmigee nosita gulofcho saldatu ar zirwi. Pehz schi grehku darba abi fleslawas iswillka saldata lihki ahrā, lai to waretu paslehpt, bet zik leela bija abu fleslawu istruhfchanahs, kad tee nogalinato pasina — weens par sawu brahli otrs par sawu dehlu. Istruhfchanahs bija tik leela, ka tee abi teefai nodemahs.

Morschanšta. Schini waſard Morschanštas aprinki iszehlahs Sibrijas lopu mehris no kam kahdi 70 sirgi nosprahga. Kā finams nosprahdsis sirgs ir ar wisu ahdu ja-aprok, lai mehri jo tahlak ne-

isplata. Bet schi peenahkumu daschi semkopji negribeja ispildit un mehgina ja masakais tahdōs gabijums sīrga ahdu glahbt. Nepareisa nascha leetoschana teem tomehr atneša nahvi. Zaur tahdu neezigu, no nascha eegreestu wainu giste saweenojahs ar aſnīhm un diwi atrada ahtru nahvi.

Odesa. Schinis deenās no waloscha Senata isnahjis uſas, kas nosala, ka privat personas ne kahdā wihsē naw atbildigas par apwainoschanas un lamaschanas raksteem, kas zaur zensuri gahjuſčas. Par tahdeem raksteem pehz mineta uſas ir tikai zensure ween atbildiga.

Jeniseifka. Nihta Sibirijā tagad daschadās weetās atrautas 63 jaunas festa-bedres. 49 bedres ejot Jeniseifkas gubernā.

Politikas pahrfkats.

G. M. Riga, 4. septembrī. Wahzijas parlaments 28. augustā kluwa atklahts zaur grafu Stolbergi, waloscha krona-mantneeka wahrdā. Trona-runa, ko pee atklahtanas latru reisi preefchā laža, schoreis tikai tos likumus peemineja, kas sihmejabs us sozialdemokratu sawaldischani un ko wezais parlaments nepeenehma. Waldiba zerot, ka schis parlaments tos peenems. Par presidentu, kas latru reisi no jauna jazel, kad parlamenta lozelli no jauna eezelti, iswehleja atkal Fordenbeck'a kgu, kas nosihmē, ka parlaments meerigi un ar apdomu sawus peenahkumus ispildihs. Par sapulzes darbeem schodeen wehl ne ka newar sinot. — Midhada atpakał-aizinaschana uj Konstantinopoli politiskā sinā ir deesgan eewehrojama. Kā finams, Midhads Paſcha naw Kreewu draugs, bet wairak ihst patriots, ne ka muhsu eenaidneeks. Ais patriotisma winsch preefch 2 gadeem nepeenehma Konstantinopoles konferenzes spreediumus, Kreewu politikai ne-ustizedams un no Angleem turpretim palihgu nesagaiddams. Bet tagad tās leetas stahw gluschi zitadi. Nobeigtā kara augli peerahda deesgan gaischi, ka Anglijai bija tikai paschigi noluhsli, bet ne wis prahā Turkus glahbt. Turpretim Kreewi ari pret sawu eenaidneku ir isturejusches brihwprahtigi un schehlprahtigi. Midhads Paſcha, sawas tehwijsas waldibas-groschus no jauna rokā nemdams, wišpirms gan schihs buhshanas eewehros un tadehl sawu stiprako atspaidu wairs nemelhehs pee Angleem, bet pee Kreewem. Winam pekrītihs wiſa ta Haunturku partija, kas lihds schim pret Kreewiju tik aſi isturejabs, un zaur to Anglu spehks Turku politikā gan fanems nahwigu duhrennu. Kā wiſas schihs leetas un buhshanas ari muhsu politikas-wihri eewehros, ir gan lehti protams. — Tā tad ar Midhada pahrnahfchanu jasagaida eewehrojami pahrgroſjumi austroma politikā. — San Stefanas un Berlines meera-lihgu-mus Turki nu pret muhsu tehwijsu pilnigi ispildijschi un no muhsu kara-pulkeem jau kahdi 35,000 wiheru ir pahrnahfchanu tehwijsa, wiſur ar godu un mihestibū usnemti un pazeenati. Ari wirskomandants generalis Todlebens drihs pahrnahfshot Odesā. (Kā daſħas awies ſino, winu eezelshot par Warschawas gubernatoru, bet tas gruhti tizams, jo Todlebens kara-waldbā gan daudz sekni gali sawai tehwijsi warehs kalpot, ne ka schini weetā). Bet ka nu muhsu pulkeem Turki wairs it ne kahdu darischanu nebuhtu, to newar wis fazit. Ne ween ka teem wehl jipaleek abās Bulgarijās (weenā, schijsus Balkana, kur patstahwiga walsts dibinata un kuras weetneki ejot nodomajuschi par sawu firstu eezelt generali Ignatjewu, kas pa tam no muhsu Keisara pazelts grafu kahrtā, — un otrā, wiņus Balkana, kur kristīgs gubernators eezelamis sem Turku wirswaldbas), lihds tur waldbas kahrtiba pilnigi buhs nodibinata, — bet ari Montenegroje dehst it wiſi pulki uj mahjahn wehl newarehs nahkt. Kā finams, tee bija muhsu uſtizigakee un duhshigakee kara-beedri un tagad nu Turzija waj nu negrib, waj nespahj Montenegrojai atbot tos ſemes-gabalus, kas tai pehz Berlines lihguma pefpreesti. Jau ſenak mehs ſinojahn, ka wini schi saldats ſeeſibū ar waru grib ifkarot, bet til weegli tas ne-eet, it ihpaschi tagad, kur zaur Mehmeda Ali Paſcha nahvi Albaneeschis pa wiſam fatrazinati. (Mehmeds Ali no ſultana bija ſuhtits, Albaneeschus ar labu pee tam pefdabot, ka tee sawai jaunai waldbai padotos). — Greekijas leeta knapi ko uj preefchū gahjuſč, warbuht wehl wairak ſajukus, bet ſeelwalstis wehl zerē uj meerigu uſlihshani un tadehl nogaida. Tapebz tad ari tās ſinas, ka Italija un Franzija Greekiem ejot kara-palihgu pefsolijusčas, jaunam ſoti apdomigi. Tikai kad

Atbilde s.

Jaujajam dzejuekam S. V. — W. P. Zil mihli mehs ari Juhu „gauschu luhgumu,” lai abas „dzeesminas nodrukajam par peemini,” buhtum pakkauflauschi, tad mums, truhstoschas ruhmes deht, deemschehl tatschu nam eespehjams, to pilnigi ispildit. Tadeht gan peetits ar tahn swarigalahm weetahm. Taks kan tā:

„Druveens leelas birses
Lagdigala dseed un lehta latru deen!
At zil jauli! at zil jauli! at zil jauli!
Tur eelsch Druveenas.

Par Druveen
Wis pahri satot.
Ta ir kā Ruhnana,
At zil jauli! at zil jauli! tur.”

Ir gan jauli.

W. J. — N. Gorlu semkopibas skola wehl alash ir Gorkds. — Jau daschu labu reis redazija ir pesshnefus, ta wehstulis pasta-mahrla preelsch atbilbem nā w ja-eleel, jo lab mina atbild schini week, lab tatschu mahrlas pa wisam newaisaga un lab redazija turehs par waijadfigu zaur ihpaschu wehstuli atbildet, lab mina gan pate sawu mahrlu uslits.

J. Winklerim, gimnazijas skol. Kosmografiju sahks drukat, tik lihds ta flishejas buhs gatavas. Sirfnigas labdeenas!

K. L. Walteks. Juhs alojatees tizedami la W. I. mums gribejis slahdi darit fainneekeem mehginaadams eeteit, lai tee muhsu laikraksta nenem; jo winsch pats gan dauds labaki fin ne kā ziti, lai jo waialk winsch leeds, jo waialk laudis aboneerē. Leegti augē smek gahrdi, un pa valai ari zaur tahdu leegschau „V. S.” tik ahtri

isplatijees. Mehs wehletumees, ka il svehtdeenas un it wisur kuhtu sludinats: „Renemeet to „Baltijas Semlopi!” — tad mums it drihs buhtu tābdi 10,000 abonentu.”

P. P. — Str. Elspedizijai sen jau usdots. Esam wehl fazijuschi.

J. A. — M. Truhstoschas ruhmes deht tilai nohloschā numura.

J. C. — M. Pateigamees firni gi par esehujumu, bet — lai labal paleet. Muhsu dzeesmu lori nu til tā sah attihstitees, aja kritila paschai leetai waretu slahdet.

Pr. Jekabstates uclaimigajeem eedsihwotajeem

zaur komitejas lozelki R. Ullsting l. no Leepajas pesshutias schahdas dahwaxas: no Leepajas Latweeschu dseedatajeem, 27. augustā sch. g. no garigas koncertes eenahluschi 123 rub. 48 kap., no J. Krubse l. 3 rub., no H. Punge l. 1 rub., no J. R. l. 3 rub., no P. Skrame l. 50 kap., no L. J. l. 50 kap. un no weena nesinama 3 rub., ja wisam 134 rub. 48 kap. — Kopā ar agrak eenahluscheem 197 rub. 48 kap.

Jelgawas Latv. komiteja pr. palihdsibas Jekabstates nel. eeds.; tāhs mahrda: kaseeris K. Mather's.

Misejeeni 32. numura raksteenā „No Tehrpatas.” 257. l. pusēs 1. sējā jalasa: gan drihs latrai leetai (un ne tautai) ira diwas pusēs ic. 258. l. pusēs 1. sējā jalasa: — zentige Latweesch, kas blakam sawahm mahzibahm un amateem ic.

No zensures atwehlets, Riga, 5. septembrī 1878.

Atbildaščas redaktors un ijdeweis: G. Mather's.

Sludinajumi.

Pasiskoju drangeem,

ta wehstules turpmal sem schahdas adreses man pesshutamas:

Учителю гимназии Винклеру въ Лубнахъ (Полтавской губернии).

J. Winklers.

Tagad Rīgā par adiwokatu nometees, ehem runajams Eelsch-Rīgas Kalku-eela Nr. 4, 2 trepes augstu.

J. Grosswalds,

Hofgerichtes- un Nahtes-adwokats.

Panjoneeri

atron laipnīgu usnemšanu, Nasl. Ahr-Rīgā, leeloja Kafeju-eela Nr. 48. Strahl namā, pēc madanes D. Adels. Turpat ari jaunas meitenes var strodereschanu remahzitees.

Stalbes-bruhses alus.

Schinī gade no 1. septembra esahlot, buhs latra brihs pēc Adolph Fischer, Jaun-Jehrens dābujams portera un bairische alus par tādahni pašchahm zenahm, tā Stalbes-nūjschā.

Zoti labi

Dsirnawu akmei

preelsch kweeschu un rudsu bishdešanas, tā ari pa wisam sawadi dsirnawu akmeni preelsch skroteschanas un rupjas malschanas, leela waikumā alash dabo-nami Rīgas dīrn. akmeni fabrikis no

G. Loewitte Rīgā,

ais kejaro dābja Nr. 6, meldera meistars un dsirnawu akmeni fabrikants.

Wisadus

drukas-darbūs

nem un par mehrenahm zeenahm ahtri un glihti ifstrahdā

Aleksandra Stahla drukataiva,
Rīgā, Muksu-eela Nr. 13,
pretim Domās bañzai.

No zensures atwehlets. Riga, 5. septembrī 1878.

Bals.

Amise isnahs Rīgā, diwreis nedēla un maksahs bes pesshutishanas par gadu 2 rubl., pusgadu 1 rubl. 10 kap., gada zetorkni 60 kap., ar pesshutishanas par gadu 3 rubl. 1 75 1 rubl. Redakcija atronahs Rīgas pilsehla Kalku-eela (Kalkstrasse, "Известнова ул.") Nr. 9, 2 trepes augsti. Abonentus un sludinajumus nem pretim Rīgā bes pašas redazijas wehl Jakobsons drukatava. Schillinga un Luhana grāmatu bodes un Jelgavā H. Allunana grāmatu bodes.

Pirmais numurs buhs ari prowses numurs un tās issuhits waialk tāhstoschās eksemplārs.

Lai pirmos numurus elspedizija waretu kahrtigi pesshutit, luhgtu pēc laika apsteleshanas usdot. — Parastit par awisi tulit lihds 1. janvarim 1880.

Adwokats **N. Webers** (Varaidoschū Sanderis), awises „Bals” ijdeweis un atbildaščas redaktors.

Augsti zeenijamai publikai eedroschinajos zaur scho peedawat, sawu paplaschinatu un piņigu lehgeri ar papihrofeem, zigareem, tabaku, hilschmi, shnau-zamo-tabaku, kahrtihm un kahrsnu-krihtu,

Maslawas salona-schwefkalineem.

Jean Stern,

Nr. 4. Jelgavā, Pasta-eela Nr. 4.

„Wuda”, ihpaši weenfahrsh-

stipras un weeglas tāftas

planjamās-maschines,

tā ari „Buckey.”

Widumejus un augstgradigus

superfossatis,

sem Rīgas politehniskas pahraudsīcha-

nas kontroles pahodod

Ziegleris un beedris

Nīgā, pilsehla Kalku-eela Nr. 6, sehtā.

Par laipn. cewehrojumu.

Matn-bisēs un schingonji teet lehti un stipri sagatawti, Peterb. Ahr - Nīgā, Karlines - eela Nr. 12, apakšā. Turpat ari nogreestus un iskemetus matn virk.

E. W. Graumann

Rīgā.

Nikolai-eela blakus strēlnieku dāhrsam

lehgeris un iſtahde

no wišadas fortēs

zeml. maschinēm un riķeem.

Superfossati un ma-
schinu efa.

van Dyk Superphosphate van Dyk
Rīga - Pačard - Nīgā
Smilšu eela.

Claytona lokomobiles
un tāl. masch.
Pačard a superfossati

angst u. masakradigi ar pēsoluta labu-
ma apgalwošanu, tā kā ari tāl. mehīsi
un wišadas laukšāna, maschines un riķi.

25 rubli pateizibas alga

klubs tam ismalsata, tas man starp Apšupes muižu un Jelgavu 23. augustā sch. g. iſ-
kritus 100 rubli gabalu ar malu, diwi-
wehstulehu un daishadeem rehkinumeem at-
neħħis. Wehstules tas mala atrodahs bija
weina pēc van Dyk l. Nīgā un otrs pēc
Sakās-muiži, kafeja Eichenberg adreseeratas.

A. Druve, Apšupes muiži, moderneels.

Drukats pēc Aleksandra Stahla, Rīgā, Muksu-eela Nr. 13.